

Пейо Крачолов Яворов

Великият поет,
осъден на гибел и
в същото време на
безсмъртие!

(1878 – 1914)

Пејо Тотев Крачолов е роден на 01 јануари 1878 година в гр.Чирпан. Произлиза от бедно, работническо семејство.

Първоначално учи в родниот си град, а после две години в Пловдивската гимназија. През 1893 г. едва 16 годишен, баща му го вврща в Чирпан, за да започне работа како телеграфист. До 1900 г. работи в градовете Стара Загора, Сливен, Гара Стралджа и Анхиало (Поморие). Имено по пощенските станици Јворов започва да пише својата мрачна, романтична, симболистична поезија, която го прави толкова известен.

Озовал се в София със съдействието на д-р Кръстьо Кръстев и Пенчо Славейков, Яворов става сътрудник и редактор на най-доброто литературно списание от онова време - сп. "Мисъл".

В този кръг той среща разбиране и получава псевдонима си Яворов от Пенчо Славейков.

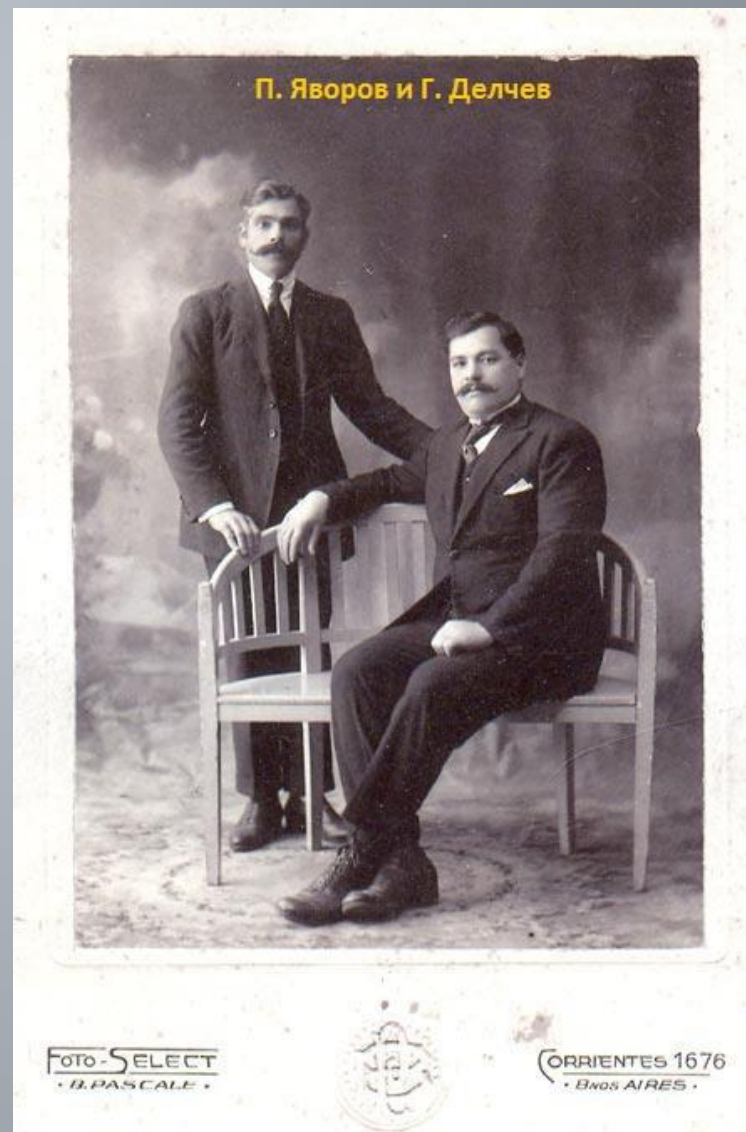
През 1901 г. издава първата си стихосбирка "Стихотворения". В този период поетът работи като библиотекар, а по-късно и като драматург на Народния театър. Плод на работата му в театъра са две пиеси - "В полите на Витоша" от 1910 г. и "Когато гръм удари, как ехото заглъхва" от 1912 г.

Кръгът "МИСЪЛ" - д-р Кръстев, П.П.Славейков, П.Ю.Тодоров и П.К.Яворов

Като войвода на чета, Яворов вижда с очите си краха на каузата, в която вярва.

След смъртта на Гоце Делчев през 1903 г., която нанася силен душевен удар на Яворов, той частично се отделя от революционната си дейност поради неразбирателство с Яне Сандански. Този период от неговия живот намира място в мемоарно-есеистичната му книга "Хайдушки копнения" (1909 г.).

Но само поезията не го удовлетворява - той страстно иска да участва в борбите за освобождение на Македония. След 1897 г. влиза в контакти с Вътрешната македоно-одринска революционна организация (ВМОРО). Първоначално е редактор на различни издания, свързани с македоно-одринското революционно движение - в. "Дело", в. "Свобода или смърт", в. "Автономия", в. "Илинден". А по-късно с различни чети многократно преминава границата и се бори за свободата на Македония, като става един от най-дейните сподвижници на Гоце Делчев и негов пръв биограф – "Гоце Делчев" (1904 г.).

През 1905 г. Яворов става близък приятел с Дора Габе. Първоначално отношенията им са само платонични - Яворов помага на проходащата тогава поетеса, редактира и дописва едни от първите ѝ стихове.

Поетът обаче бързо бива запленил не само от таланта на 17-годишната Габе, но и от нейната красота. Въпреки че поетът е силно заинтригуван и привлечен от Дора, поне в началото тя не споделя неговите чувства. Все пак Дора Габе преодолява първоначалните си впечатления и помежду им започва страстен флирт, изживян главно чрез писма.

Междувременно, понеже Фердинанд затваря Софийския университет, в който Дора учи, баща ѝ, Петър Габе, решава да изпрати даровитата си дъщеря да продължи образованието си в Швейцария. Яворов се чувствал дълбоко предаден и изоставен и описва чувствата си така, както умее най-добре - със стихотворението "Недей се връща".

Хорските одумвания успяват да внесат раздор в отношенията им. През 1907 година Дора Габе се връща в родината и цяла година е учителка в Добрич.

Когато все пак отива в София, тя се среща с Яворов, който обаче се държи с нея некоректно и заядливо. Дори обвинява Дора, че връщането ѝ разколебало чувствата му към Мина, новата му любов. Двамата окончателно се разделят, но на преклонна възраст голямата поетеса признава, че истинското, голямото ѝ чувство от начало до край е било чувството ѝ към Яворов...

Писането на любовна поезия е едновременно страст и необходимост за Яворов. Естествено, любовната лирика е посветена на любимите жени в живота му. Едната е Мина Тодорова. Двамата се запознават на Благовещение през 1906 г. На Мина той посвещава някои от най-красивите си стихове като "Благовещение", "Вълшебница", "Две хубави очи" и др. Отношенията им са усложнени поради нежеланието на близките на Мина тя да свързва живота си с този на Яворов. Освен това тя самата не е сигурна в чувствата си към него и в дълги периоди от време го отбягва. На 18 юни 1909 г. в София е тяхната последна среща. През септември тя заминава за Париж. В края на февруари 1910 г. се разболява от туберкулоза. Умира на 13 срещу 14 юли 1910 г. На гроба ѝ във Франция, всеки ден ходи и самият Яворов. Отношенията си с нея той описва в драмата "В полите на Витоша".

Именно на гроба на Мина в Париж Яворов се запознава със следващата жена в своя живот – Лора Каравелова. Дъщеря на Петко Каравелов - 4 пъти министър-председател на България, Лора е една от най-съвременните и еманципирани жени в София. Двамата скоро се превръщат в любимата двойка интелектуалци на столицата.

Сключват брак почти веднага, но Лора скоро разбира, че Яворов – вече "женен" за Македония и своето творчество – е труден спътник.

В началото на 1913 г. Лора е убедена, че Яворов има връзка с годеница на негов приятел. При един от скандалите помежду им Лора заплашва да се самоубие. Спусъкът е дръпнат на 29 ноември 1913 г. - Лора умира. Яворов прави опит да се самоубие (оставя предсмъртно писмо от един ред: "Моята мила Лора се застреля сама. Ида и аз подир нея"). Изстрелът само пронизва слепоочието и го ослепява. Яворов е съден за убийство, но бързо е оправдан, въпреки ширещите се слухове, че той е виновен.

При втория опит да се самоубие, на 29 октомври 1914 г., поетът взема голяма доза отрова и се застрелва.

Така приключва равносметката си с живота, но не и с литературата големият български поет и патриот Пейо Яворов.

ТВОРЧЕСТВО

- ▣ „Македония“
- ▣ „Гоце Делчев“, 1904
- ▣ „Подир сенките на облаците“
- ▣ „В полите на Витоша“
- ▣ „Хайдушки песни“
- ▣ „Две хубави очи“
- ▣ „Заточеници“
- ▣ „Евреи“
- ▣ „Градушка“
- ▣ „Ще бъдеш в бяло“
- ▣ „Сенки“
- ▣ „Две души“
- ▣ „Вълшебница“
- ▣ „Обичам те!“
- ▣ „Лист отбрулен“
- ▣ „Арменци“
- ▣ „Маска“
- ▣ „Песента на човека“
- ▣ „На нивата“
- ▣ „Честит е“
- ▣ „Калиопа“
- ▣ „Напред“
- ▣ „Когато гръм удари, как ехото заглъхва“
- ▣ „Хайдушки копнения“
- ▣ „На Лора“
- ▣ „Проклятие“
- ▣ „Песен на песента ми“
- ▣ "Месалина"

ОУ “Пейо К. Яворов”

Мечтатели с амбиции за утрешния ден!

Презентацията изготви
Живко Желев – IV а клас
ОУ “Пейо К. Яворов”,
гр.Бургас

